

тики, розгляді Євангелій як джерелі опису життя Спасителя. За Ісусом слід визнати лише ті його діяння і висловлювання, які очищені від усього надприродного й отримують підтвердження у різних авторів. Ніцше ж зазначає: «Мене не обходять суперечності “переказу”, це просто вчене неробство» (Ніцше, 1993, с. 360)

Однак філософ називає Ісуса «ідіотом», тобто людиною, яка перебуває у власному світі, не дотичному до реальності. Такого роду порівняння відсилає нас до однойменного роману Ф. Достоевського, а саме до образу князя Мишкіна.

Варто зауважити, що попри всі розбіжності описів образу Ісуса Христа, помітною є тенденція до його олюднення! Особливо це стосується праць Ренана та Ніцше, адже вони відмовляються від розуміння образу Спасителя з точки зору категорії «надприродного», тяжіють до досягнення Ісуса як породження історичного і географічного середовища, плоті від плоті свого народу та епохи.

Список посилань:

- Ніцше, Ф. (1993). *Так казав Заратустра; Жадання влади*. Київ: Основи.
- Хайдеггер, М. (2006). *Ницше и пустота*. Москва: Алгоритм, Эксмо.

Теорія онлайн структур – новий виклик для платонізму у філософії математики

Ярослав Петік

В останні роки розвивається так звана теорія онлайн структур в прикладній математиці (Bazhenov et al., 2019). По суті, це новий розвиток теорії обчислювальних структур та теорії алгоритмів. Ідея в основі цього розділу математики проста: алгебраїчна структура в розгляді, наприклад, граф, доступна не вся одразу, а частково. Ми маємо зробити певні висновки про структуру із тої частки матеріалу, що наявний, а також висунути певні твер-

дження про наступні елементи, які будуть доступні згодом.

В строго формальному вигляді ми маємо алгебраїчну структуру, часову лінію та алгоритм, який вирішує, що саме робити з наявними елементами структури в даний період часу та наступні, виходячи з наявних елементів.

Платонізм у філософії математики відомий як вчення про те, що математичні об'єкти існують реально у вигляді абстрактних сутностей (Balaguer, 1998). Історія питання знає багато аргументів як за, так і проти платонізму в математиці. Теорія онлайн структур самим своїм існуванням висуває один із таких аргументів проти.

Одним з основних класичних аргументів проти платонізму була нескінченна кількість математичних об'єктів, що унеможлиблює їхнє існування у формі аналогічній до існування матеріальних предметів. Якщо розглядати теорію математичних онлайн структур, то необхідно визнати, що на додачу до звичайних алгебраїчних структур існують також алгоритми, тобто інші структури, які уможливають «онлайн ситуацію» для цих структур.

Крім того, необхідно зазначити, що таких алгоритмів в деяких випадках існує нескінченна кількість. Приходимо до філософського питання. Чи існують обчислювальні структури з прикладної математики подібно до того, як існують структури та об'єкти теоретичної математики? Якщо так, що це означає для зв'язку прикладної та теоретичної математики?

Підсумовуючи, можна сказати, що, не дивлячись на те, що у платонізму є багато недоліків, він залишається одним із провідних способів розуміння математики як онтологічної сутності. Виникнення нових розділів математики без сумніву є приводом для серйозних роздумів, але не є критичними щодо платонізму в цілому.

Список посилань:

Balaguer, M. (1998). *Platonism and Anti-Platonism in Mathematics*. Oxford: Oxford University Press.

Bazhenov, N., Downey, R., Kalimullin I., & Melnikov, A. (2019). Foundations of online structure theory. *The Bulletin of Symbolic Logic*, 25 (2), 141–182.